

Årsrapport tilsynssensor 2008

Bakgrunnsinformasjon

- Rapporten gjelder følgende emner: SOS1000, SOS1001, SOS1002, SOS1003, SOS2001, SOS2002/3002, SOS2103/ SOS3103, SOS2200/SOS3200, SOS2202/3302, SOS2300/SOS3300, SOS2302/SOS3302, SOS2400/SOS3400, SOS2403, SOS2500/SOS3500, SOS2501/SOS3501, SOS2600, SOS2601/SOS3601, SOS2602, SOS3590

Utforming av arbeidet

- Rapporten er utarbeidet på grunnlag av
 - tilsendt karakterstatistikk, liste over sensorer med fordeling av interne og eksterne sensorer, oversikt over klager på hvert emne, evalueringsrapporter for SOS1000, SOS1001, SOS1002
 - emnebeskrivelser, pensumlister, eksamensoppgaver og annen informasjon hentet fra hjemmeside på nettet
- Det er gjort avtale om bedømmelse av et utvalg av 6 eksamensbesvarelser fra SOS1000, 9 fra SOS1001 og 11 fra SOS1002. Disse omtales spesielt i forbindelse med de ulike kursene.

Evaluering av vurderingen av studentprestasjoner og vurderingsordningen

Denne delen av rapporten er organisert slik at jeg etter en del generelle kommentarer tar for meg emne for emne, og for hvert emne evaluerer pensum, forelesningsplaner, utforming av eksamensoppgaver og karaktersetting i forhold til de kriteriene som er angitt i mal for tilsynssensor. For enkelte kurs kommenteres også *evalueringsformer*.

I forrige rapport kommenterte jeg noen problemer knyttet til *evalueringsformen for bacheloremnene på 3000-nivå*. Jeg har nå forstått det slik at alle de gamle emnekode for bacheloroppgaven går ut og f.o.m. våren 2010 vil bli erstattet av en felles bacheloroppgavekode SOS3090, og et nytt opplegg for skriving og evaluering av bacheloroppgave knyttet til denne koden. Jeg ser at det anbefales sterkt å skrive oppgaven på slutten av bachelorstudiet knyttet til et spesialiseringstema, og tolker det som et ønske om fortsatt sterk kopling mellom oppgave og emnespesialisering, og går ut fra at dette bl.a. nedfeller seg i veiledningspraksis. Jeg legger også merke til at det istedenfor karakterevaluering av muntlige prestasjoner legges opp til et sett av obligatoriske aktiviteter som omfatter muntlig kommentering og framlegg. Det er selvsagt for tidlig å kommentere dette opplegget, som virker vel gjennomtenkt, men det blir spennende å se om det fungerer etter hensikten.

Jeg merker meg også at det under rubrikken "Hva lærer du?" i beskrivelsen av flere, men ikke alle emnene, er gjort rede for både Kunnskapsmål, Ferdighetsmål og Holdningsmål. Dette er prisverdig, og i flere av emnene (som for eksempel SOS2001, SOS2202 og

SOS2500) er det lagt ned mye godt arbeid i målformuleringene. Jeg har ikke undersøkt nærmere hvorfor utarbeidelsen av disse målformuleringene er såpass ulik mellom emnene, men oppfordrer til å se nærmere på dette hvis det ikke allerede er gjort.

Jeg merker meg at det annonseres at flere av emnene på 2000-nivå er nedlagt, men at undervisningen kan videreføres under ny emnekode (SOS2103, SOS2302, SOS2403, SOS2501, SOS2601). Samtidig annonseres det en ny emnebeskrivelse for ett av emnene – SOS2500 – for våren 2010, og det forespeiles at vurderingsformen da vil være en 6-timers skoleeksamen. Jeg er usikker på om dette bare gjelder dette emnet, eller om det er en endring som vil gjelde alle de andre tilsvarende emnene på 2000-nivå.

Når det gjelder *karakterfordelingen* varierer denne mellom kurs (3000-kursene er her holdt utenfor p.g.a. det lave antallet kandidater) der 47% (mot 52% i 2008 og 42% i 2007) får C eller bedre, til kurs der 87% (mot 94% i 2008 og 82% i 2007) av kandidatene får C eller bedre. Ser vi på andel studenter som får B eller bedre varierer den fra kurs der 12% (mot 24% i 2008 og 16% i 2007) får B eller bedre til kurs der 60% (mot 57% i 2008 og 51% i 2007) får B eller bedre. Det kan altså synes å være en svak tendens til økende forskjell mellom de kursene som har lavest andel karakterer på B og bedre, og de som har høyest andel. For øvrig ligger snittet på kursene på ca. 70% C eller bedre (mot tidligere ca. 73%) og ca. 37% B eller bedre (mot ca. 41% i 2008 og 35% i 2007), så her er det ingen klar endringstendens over tid. Alle kursene (3000-kursene er her holdt utenfor) har da også C i gjennomsnitt, bortsett fra SOS2002 som har B i gjennomsnitt (også SOS2500 hvor 50% av kandidatene får B ligger nær B i snitt). I kommentarene til

karakterfordelingen viser jeg til disse snittene som ”normalene” og kommenterer eventuelle spesielle fordelinger mellom enkeltkarakter der dette anses å være relevant. Når det gjelder karakterene på bacheloroppgave-kursene er det vanskelig å lese ut noen klar tendens. Av 41 kandidater har 9 fått A (22%), 14 B (34,2%), 14 C (34,2%), 3 D (7,3%) og 1 E (2,5%) – dvs. et klart høyere snitt enn de øvrige kursene, men det er ikke så overraskende. Det kan imidlertid være verdt å merke seg at karakterene på ingen av kursene er lavere enn C, bortsett fra de kursene som har flest kandidater, og et kurs til, og det blir interessant å observere om det nye oppgaveopplegget vil forandre karakterfordelingen.

Når det gjelder sensorsammensetninger er disse mindre kjønnshomogene enn tidligere, men det er fortsatt mange med bare menn (18) og noen få med bare kvinner (3).

Når det gjelder *klager* er det ikke noe påfallende mønster m.h.t. kurs eller utfall (de aller fleste blir stående, og de som endres går en karakter opp).

SOS1000

Dette emnet har jeg ikke sett på tidligere. *Kunnskaps- og ferdighetsmål* er greit beskrevet og både *eksamensform* og det pedagogiske opplegget med obligatorisk seminar med skrivetrening, obligatorisk individuell emneoppgave og muntlige presentasjoner synes adekvat i forhold til disse målene. Når det gjelder *pensum* er det svært sammensatt, muligens i tråd med det som sies i emnepresentasjonen om at ”Mange av instituttets sentrale lærere vil presentere sin egen forskning gjennom forelesningene”, men dette kan

være krevende å få noen oversikt over for ferske sosiologistudenter. Evalueringene (som er felles for henholdsvis SOS1000 og SOS1001, og for SOS1000 og SOS1002) viser på sin side at studentene er positive til pensum og forelesningene, og at selv om det er en del som gir uttrykk for at de synes pensum "gir for liten samlet oversikt", så er disse i klart mindretall, og de fleste synes de har fått "en helhetlig forståelse av hva sosiologi er" gjennom kurset. Det er betryggende, og generelt er evalueringene svært positive og seminaropplegget synes å fungere veldig bra og etter hensikten.

Når det gjelder *eksamensoppgavene* (høst 2008) er jeg litt usikker på spørsmålene i oppgave 1, bl.a. fordi jeg ikke har innsikt i hvordan opplegget med individuelle emneoppgaver er utformet (eget/styrt valg av tema, tilknytning til pensum etc.), og lurer på om oppgaver som var mer rettet inn mot noen generelle kjernebegreper ville være mer adekvate, så dette er muligens et spørsmål som bør tas opp.

Karakterfordelingen (58% C+, 28% B+) er noe under "normalen", men det er ingen overraskelse kursets karakter og antall kandidater tatt i betraktning.

Vurdering av tilsendte eksamensbesvarelser avviker ikke nevneverdig fra min vurdering:

A-oppgavene:

Kand. 1165. Oppgave 1a): B. Oppgave 1b): A. Oppgave 1c): B. Oppgave 2a) A.

Kand. 1222. Oppgave 1a) B. Oppgave 1c) A. Oppgave 1d): A. Oppgave 2a): A.

C-oppgavene

Kand. 1223: Oppgave 1b): C/D. Oppgave 1c): D/E. Oppgave 1d): D. Oppgave 2a): B.

Kand. 1164: Oppgave 1a) C/D. Oppgave 1c): C. Oppgave 1d): C. Oppgave 2a): B/C..

E-oppgavene

Kand. 1220: Oppgave 1a): E. Oppgave 1c): C. Oppgave 1d): C. Oppgave 2a): E.

Kand 1244: Oppgave 1a): D. Oppgave 1c): E/D. Oppgave 1d): E/D. Oppgave 2a): E/F.

SOS1001

Pensum og forelesningsplan synes å være i godt samsvar med læringsmål, og *eksamensoppgaver* (høst 2008) samsvarer med pensum og undervisningsopplegg.

Eksamensformen er nå 4 t. skoleeksamen (selv om det står 6 t. i planen på nettet?), mens det tidligere var hjemmeeksamen (jf. kommentarer i forrige rapport).

Evalueringsformen er også endret fra bestått/ikke bestått til bokstavkarakterer.

Karakterfordelingen ligger godt under "normalen" (54% C+, 23% B+), og er også noe svakere enn SOS1000.

Eksamensoppgavene (høst 2008) varierer mellom svært vide tema ("positivisme" og "funksjonalisme og konfliktperspektiv"), og mer spesifikke deler av pensum ("McDonaldisering", "The global care chain", og Said/"nøytral kunnskap"), og jeg er både usikker på om dette er en optimal mix, og om hvor meningsfullt det er å be studenter på dette nivået å diskutere styrker og svakheter ved funksjonalisme og konfliktperspektiv, og/eller hvilke "implikasjoner" Suids synspunkt på "nøytral kunnskap" kan ha i "konkrete samfunnsanalyser".

Som det fremgår av min vurdering av de tilsendte eksamensbesvarelser er jeg ikke overbevist om at de to som er bedømt til C holder C-nivå. Jeg vil også mene at kand. 25 har F på en deloppgave, og jeg er i stuss på evalueringspraksis når en kandidat (kand. 50) får ståkarakter med en ubesvart oppgave.

A-oppgaven

Kand. 47. Oppg. 1 2): A. Oppg. 1 3): A. Oppg. 1 4): A. Oppg. 2A: A.

B-oppgavene:

Kand. 7. Oppg. 1 2): C. Oppg. 1 3): B. Oppg. 1 4): C. Oppg. 2B: B.

Kand. 41. Oppg. 1 1): B. Oppg. 1 2): C. Oppg. 1 4): C. Oppg. 2A: B/A.

C-oppgavene

Kand. 63. Oppg. 1 1): D. Oppg. 1 2): C. Oppg. 1 3): D. Oppg. 2A: D.

Kand. 18. Oppg. 1 1): D. Oppg. 1 2): D. Oppg. 1 3): D. Oppg. 2B: D.

D-oppgavene

Kand. 25. Oppg. 1 1): D/C. Oppg. 1 2): E/F. Oppg. 1 4): F. Oppg. 2B: D.

Kand. 26. Oppg. 1 2): D. Oppg. 1 3): D. Oppg. 1 4): D/E. Oppg. 2A: D.

Kand. 60. Oppg. 1 1): D. Oppg. 1 2): E. Oppg. 1 3): D/C. Oppg. 2B: D.

E-oppgavene

Kand. 61. Ikke fullstendig kopi av besvarelse.

Kand. 50. Oppg. 1 1): D. Oppg. 1 3): D. Ikke besvart tredje oppgave. Oppg. 2A: E.

(skriver meget dårlig norsk, så denne er lest med mye godvilje)

SOS1002

I og med at dette emnet ble gitt siste gang høsten 2008 kommenterer jeg ikke pensum etc.

ut over tidligere rapporter.

Eksamensoppgavene (høst 2008) synes å være i godt samsvar med læringsmål og

pensum.

Karakterfordelingen ligger litt over ”normalen” (77% C+, 37B+).

Vurderinger av tilsendte eksamensbesvarelser avviker litt, men ikke mye fra mine

vurderinger:

A-oppgavene

Kand. 1404. Oppg. 1a): A. Oppg. 1 b): A. Oppg. 1c): A. Oppg. 2A: A.

Kand. 1369. Oppg. 1a): A. Oppg. 1c): A/B. Oppg. 1d): A. Oppg. 2A: A.

B-oppgavene

Kand. 1371. Oppg. 1b): C. Oppg. 1c): B/A. Oppg. 1d): B/A. Oppg. 2A: B/C.

Kand. 1407. Oppg. 1a): A. Oppg. 1b): B. Oppg. 1d): A. Oppg. 2A: A.

C-oppgavene

Kand. 1365. Oppg. 1a): C. Oppg. 1c): C. Oppg. 1d): C/D. Oppg. 2A: C/D.

Kand. 1411. Oppg. 1a) C. Oppg. 1c): C/D. Oppg. 1d): C/D . Oppg. 2A: C/D.

(denne kandidaten har dysleksi)

D-oppgavene

Kand. 1379. Oppg. 1a): C. Oppg. 1c): E. Oppg. 1d): C. Oppg. 2A: D.

Kand. 1356. Oppg. 1a) C. Oppg. 1c): D/C. Oppg. 1d): C/B. Oppg. 2A: E.

E-oppgavene

Kand. 1390. Oppg. 1a): E/F. Oppg. 1c): E/F. Oppg. 1d): E/F. Oppg. 2A: F.

F-oppgavene

Kand. 1420. Oppg. 1a): F. Oppg. 1c): E/F. Oppg. 1d): F. Oppg. 2A: E/D.

Kand. 1352. Oppg. 1b): F. Oppg. 1c): F. Oppg. 1d): E/F. Oppg. 2A: E/F.

SOS1003

Når det gjelder forholdet mellom læringsmål, *pensum og forelesningsplan* viser jeg til det som står i forrige rapport. *Eksamensoppgavene* (vår 2009) kombinerer spørsmål som

krever presisjon i definisjoner og forståelse av sentrale begreper, med spørsmål av mer drøftende og resonnerende karakter, og er i godt samsvar med pensum.. *Eksamensform* er 6 timers skoleeksamen, og både eksamenslengde og form synes adekvat.

Karakterfordelingen er tett opp til ”normalen” (71% C+, 41% B+).

SOS2001

Som nevnt i tidligere rapporter er *pensum* på denne typen kurs erfaringsmessig vanskelig å komponere, og jeg er usikker på om den løsningen som nå er valgt med utdrag av to hovedbøker og en samling tekster (hvorav mange er kommentartekster) er dekkende og formålstjenelig med tanke på beskrivelsen av emnet, og det kan synes å være en fare for å ’overbelaste’ emnet med for mange (gode) hensikter. For øvrig synes

eksamensoppgavene (vår 2009) å være godt i samsvar med pensum. *Karakterfordelingen* ligger som tidligere godt over ”normalen” (82% C+, 51% B+).

SOS2002/3002

Dette er et emne jeg ikke har evaluert tidligere. Pensum og kursopplegg synes å være i godt samsvar med emnebeskrivelse og læringsmål (som riktignok er formulert svært allment), og *eksamensoppgavene* (vår 2009) synes å være godt i samsvar med pensum. *Karakterfordelingen* ligger meget godt over ”normalen” (80% C+, 60% B+), og dette er som nevnt foran det eneste emnet som har B i snitt..

SOS2103/3103

Pensum og forelesningsplan er i godt samsvar med beskrivelse og læringsmål, og *eksamensoppgavene* (høst 2008) synes å være godt i samsvar med pensum.

Karakterfordelingen ligger nær "normalen" (77% C+, 37% B+).

SOS2200/3200

Pensum og forelesningsplan er i godt samsvar med beskrivelse og læringsmål, og *eksamensoppgavene* (vår 2009) synes å være godt i samsvar med pensum.

Karakterfordelingen ligger nær "normalen" (71% C+, 41% B+).

SOS2202/3202

Pensum og forelesningsplan synes å være i godt samsvar med læringsmål. Forholdet mellom læringsmål og *eksamensoppgavene* (høst 2008) synes også å være godt.

Karakterfordelingen er ganske nær "normalen" (75% C+, 28% B+).

SOS2300/3300

Pensum og forelesningsplan synes å være i godt samsvar med læringsmål.

Eksamensoppgavene (vår 2009) synes å være i godt samsvar med læringsmål.

Karakterfordelingen ligger litt under "normalen" (60% C+, 39% B+).

SOS2302/3302

Pensum synes å være i godt samsvar med læringsmål. *Eksamensoppgavene* (høst 2008) er godt i tråd med læringsmål. *Karakterfordelingen* ligger nær ”normalen” (70% C+, 41% B+).

SOS2400/3400

Pensum og *forelesningsplaner* synes å være i godt samsvar med læringsmål, selv om jeg er noe usikker på hvordan intensjonen i emnebeskrivelsen om at ”Undervisningen legger vekt på å belyse forholdet mellom teoretiske begreper og perspektiver og anvendt forskning” ivaretas. *Eksamensoppgavene* (høst 2008) synes å være i bra samsvar med læringsmål.

Karakterfordelingen ligger nær ”normalen” (76% C+, 35% B+).

SOS2403

Jeg viser til tidligere kommentarer til dette emnet. For øvrig synes *pensum* og *eksamensoppgavene* (vår 2009) å være i godt samsvar med læringsmål.

Karakterfordelingen, som 2007 lå langt under ”normalen”, var i 2008 litt over ”normalen”, men er nå igjen bemerkelsesverdig langt under ”normalen” (59% C+, 12% B+).

SOS2500/3500

Pensum synes å være i godt samsvar med læringsmål.

Eksamensoppgavene (høst 2008) synes også adekvate. *Karakterfordelingen* for dette emnet er en av de som ligger bemerkelsesverdig over ”normalen” (87% C+, 56% B+), og det er 2 kandidater med E som trekker snittet under B.

SOS2501/3501

Pensum framstår som solid og adekvat i forhold til emnebeskrivelse og læringsmål (som fortsatt er formulert svært kort og generelt – jf. kommentar i tidligere rapport og generell kommentar foran).

Eksamensoppgavene (vår 2009) ser adekvate ut (selv om det kanskje er noe uheldig å ta opp subkultur-begrepet i begge oppgavene?). *Karakterfordelingen* ligger godt under ”normalen” (60% C+, 27% B+).

SOS2600/3600

Pensum og forelesningsplan framstår som solid og godt i samsvar med læringsmål.

Eksamensoppgavene (høst 2008) synes adekvate og *karakterfordelingen* ligger tett opp til ”normalen” (67% C+, 41% B+).

SOS2601/3601

Pensum og forelesningsplan framstår som solid og godt i samsvar med emnebeskrivelse og læringsmål (som fortsatt er formulert svært kortfattet og allment – jf. kommentar i tidligere rapporter og generell kommentar foran).

Eksamensoppgavene (vår 2009) synes adekvate, selv om det i oppgave 2B kan oppstå uklarhet/usikkerhet om det er det samme man tenker på med ”ulike syn på” (som kan

invitere til ulike typer ”vurderinger av”) og ”perspektiver” (som synes å invitere til teoretiske forståelser av). *Karakterfordelingen* ligger noe over ”normalen” (80% C+, 40% B+).

SOS2602

Pensum og forelesningsplan synes å være godt i samsvar med emnebeskrivelse og læringsmål for dette engelskspråklige kurstilbudet. *Eksamensoppgavene* (høst 2008) synes adekvate. *Karakterfordelingen* ligger svært nær ”normalen” (70% C+, 38% B+).

SOS3590

Jeg viser her til tidligere års rapporter.

Sammendrag og anbefalinger

Pensum og forelesningsplan synes jevnt over å være i godt samsvar med læringsmålene i de fleste emnene. Fortsatt er det en del påtakelige forskjeller i formuleringene under punktet ’hva lærer du’ (jf. generell kommentar foran og kommentarer til enkeltemner).

Når det gjelder *evalueringsform* har jeg ikke spesielle kommentarer ut over den generell kommentaren foran knyttet til bacheloroppgaven og til SOS2500.

Når det gjelder forholdet mellom *eksamensoppgavene*, pensum og læringsmål i kursene har jeg heller ikke kommentarer ut over de som er nevnt i tilknytning til enkeltemner i denne rapporten.

Når det gjelder *karakterfordelingene* er det også denne gangen noen klare ’avvik’. Jeg kommenterte sist at når andelen som får dårligere enn C på noen kurs er 6-12% mens den

i de aller fleste kursene ligger på 23-37% kan det være grunn til å ta dette opp på mer generelt grunnlag, og dette spriket er fortsatt stort (fra 13% til 53%).

Når det gjelder karaktersetting slås jeg i gjennomlesingen av besvarelsene fra SOS1000, SOS1001 og SOS1002 av at skillet mellom de beste og de dårligere besvarelsene først og fremst dreier seg om hvor fullstendige og presise de er i sine redegjørelser, og at selv de beste ikke utmerker seg med mer selvstendige, kritiske vurderinger av de delene av pensum det redegjøres for, slik man i karakterbeskrivelsen av A gjerne forutsetter. På dette nivået har studentene vel heller ikke så veldig godt grunnlag for å gjøre slike vurderinger – særlig ikke hvis de ikke tas opp i pensum eller av foreleserne. Jeg hadde allikevel kunnet ønske at i hvert fall de dyktigste studentene forholdt seg mer kritiske til en del av de teoriene og undersøkelsene de redegjør for.

Bergen 14.01.2010

Olav Korsnes